

## **Здоров'я – це відповідальність. Лікуйся свідомо!**

- **Рецептурні препарати щороку рятують мільйони людей.** Завдяки правильно підбраному лікуванню пацієнти з гострими та хронічними захворюваннями мають можливість жити здоровим, повноцінним та довгим життям.
- Рецептурні ліки – лікарські засоби, які підлягають відпуску виключно за призначенням лікаря. Цей перелік ліків може включати зокрема й антибіотики, протисудомні засоби, гормональні препарати (у тому числі й протизаплідні ліки), препарати для лікування артеріального тиску, серцевих хвороб та інші. Варто зазначити, що ряд таких звичних ліків проти болю, кашлю чи заспокійливі також можуть належати до препаратів, відпуск яких повинен здійснюватися виключно за рецептом лікаря.
- Ці ліки є дієвими при лікуванні багатьох захворювань, допомагають запобігати їх розвитку чи полегшувати симптоми. **Водночас прийом цих ліків має супроводжуватися під пильним наглядом медичного спеціаліста.**
- Оскільки прийом таких ліків передбачає підвищений ризик виникнення серйозних побічних ефектів, складний спосіб застосування (наприклад, ін'єкції), або може викликати залежність чи нести ризик зловживання. До таких лікарських засобів також відносять ліки, прийом яких передбачає регулярний моніторинг показників стану здоров'я пацієнта та корекцію плану лікування.
- Призначення рецептурних ліків – клінічний процес, який базується на багатьох медичних факторах, таких як поточний діагноз, наявність супутніх захворювань, вік та стать пацієнта, наявність алергії чи іншої реакції на лікарські засоби, способу життя пацієнта тощо. Це складний процес, який потребує детальної професійної оцінки стану здоров'я.
- Саме тому **лише медичний спеціаліст може призначити рецептурні ліки пацієнту**, а саме – підібрати коректну діючу речовину, тривалість лікування, частоту та режим прийому, дозування, яке є ефективним та водночас безпечним, визначити, чи сумісні між собою препарати, які вживає пацієнт, та запобігати можливим негативним наслідкам. А також за потреби скоригувати режим лікування, змінювати дозування, тривалість прийому тощо на основі оцінки показників здоров'я пацієнта.
- **Вживання рецептурних ліків без призначення та нагляду лікаря може мати серйозні наслідки** – ускладнити перебіг хвороби та навіть привести до незворотних процесів. Водночас нехтуючи кваліфікованою медичною допомогою, пацієнт може не розпізнати справжню проблему, що з часом може привести до затягнення хвороби, погіршення стану пацієнта та навіть передчасної смерті.
- Щобільше такі **прояви самолікування можуть нести глобальну шкоду та негативно впливати на показники громадського здоров'я.** Так, до прикладу, нераціональне та безконтрольне вживання антибактеріальних препаратів уже призводить до того, що антибіотики та інші протимікробні препарати стають все менш ефективними, а інфекціям стає все важче протидіяти.
- Нагадаємо, що **лікування – це спільна відповідальність лікаря та пацієнта.** Саме тому при погіршенні самопочуття пацієнт має обов'язково звернутися до лікаря, неухильно дотримуватися його рекомендацій щодо вживання ліків, слідувати режиму прийому, ні в якому разі самостійно не змінювати дозування чи призупиняти лікування. Така взаємодія – є запорукою успішного та безпечного лікування.

## Ліки – за призначенням лікаря. Відтепер рецептурні ліки можна буде отримати за е-рецептом.



- З квітня рецептурні препарати в аптеці можна бути отримати не лише за паперовим, а і за електронним рецептом.
- Це рішення буде впроваджуватися **поступово з можливістю використання лікарями паперових рецептурних бланків**. При цьому задля зручності пацієнт зможе сам обрати, за яким рецептом він зможе придбати ліки в аптеці – електронним чи паперовим.
- Так, пацієнт не лише зможе отримати ліки контрольовано, прозоро та зручно, але й убезпечити своє здоров'я від негативних наслідків неправильного чи самовільного вживання рецептурних препаратів.
- Електронний рецепт пошириться на всі готові лікарські засоби, що містяться в Державному реєстрі лікарських засобів та підлягають відпуску за рецептом лікаря. Це стосується ліків, які пацієнт купує за власні кошти. На пільгові препарати, які відпускаються за кошти місцевих бюджетів або інших програм, а також ліки екстемпорального виготовлення – тобто ті, що виробляються безпосередньо в аптеці за рецептом лікаря, як і раніше продовжить діяти паперовий рецепт.
- Щоб отримати електронний рецепт необхідно обов'язково звернутися до лікаря. Виписати е-рецепт зможе лікар будь-якої спеціальності державної, комунальної чи приватної клініки або ж лікар-ФОП. Для цього закладу не потрібно мати договір з НСЗУ.
- Такий е-рецепт можна буде отримати незалежно від наявності декларації з сімейним лікарем, але пацієнт має бути обов'язково зареєстрований в ЕСОЗ.
- У разі, якщо пацієнт має гостре чи хронічне захворювання або потребує продовжити лікування чи профілактику, електронний рецепт на потрібні ліки можна буде отримати, звернувшись до свого сімейного лікаря **дистанційно**. Для цього в системі попередньо обов'язково має бути зафіксований діагноз та призначення від вашого лікуючого лікаря. Так призначення ліків завжди будуть доступні у вашому смартфоні і не буде потреби щоразу відвідувати лікаря.
- Під час огляду лікар за потреби зареєструє пацієнта в електронній системі охорони здоров'я (ЕСОЗ) та сформує електронне призначення, вказавши діючу речовину, дозування, тривалість курсу та інструкції з прийому ліків.
- Завдяки доступу до медичної інформації в ЕСОЗ, лікуючий лікар зможе переглянути історичні дані пацієнта, дізнатися про супутні захворювання пацієнта та іншу інформацію, необхідну для призначення ефективного лікування. А з часом лікар зможе відслідковувати результати лікування та за потреби створити план лікування. А процес створення електронного рецепта в ЕСОЗ спростить рутинне призначення ліків та дозволить уникнути можливих помилок у призначенні.
- Разом із випискою е-рецепта пацієнт отримає номер електронного рецепта та унікальний код підтвердження, які він має повідомити фармацевту в аптеці для отримання ліків.
- Згідно з чинними вимогами законодавства всі аптеки та медичні заклади, як і лікарі-ФОП, мають до квітня 2023 зареєструватися та почати працювати в електронній системі охорони здоров'я.

- Так, пацієнт зможе отримати необхідний рецепт у будь-якого лікаря та придбати ліки за рецептом у будь-якій аптеці.
- Це вже третій етап у рамках запровадження електронного рецепта на рецептурні лікарські засоби в Україні. Попередньо в серпні 2022 було запущено е-рецепт на антибіотики, а з листопада 2022 електронний рецепт поширився на наркотичні (психотропні) ліки.
- Зауважимо, що **норма щодо відпуску таких ліків за рецептом не є новою, з квітня 2023 лише додається новий цифровий інструмент – електронний рецепт**, який дозволить контролювати відпуск рецептурних ліків в аптеках і головне – мінімізувати негативні прояви самолікування серед українців, відстежувати дотримання режиму прийому ліків та убезпечити пацієнта.
- До того ж впровадження рішення є частиною вимог євроінтеграційних процесів України, адже в багатьох країнах світу відпуск рецептурних ліків відбувається саме з використанням електронних інструментів.
- Адже ліки – це не цукерки, а серйозні активні речовини, які без належного лікарського контролю можуть завдати шкоди життю та здоров'ю людини.
- **Здоров'я – це відповідальність. Лікуйтеся свідомо!**

**На сьогодні в системі ЕСОЗ сформовано близько 55 мільйонів е-рецептів, з яких:**

- **50,2 млн – на ліки в рамках програми реімбурсації “Доступні ліки”;**
- **640 тис. е-рецептів на антибактеріальні препарати;**
- **17 тис. – на наркотичні (психотропні) лікарські засоби.**
- **Так близько 50 тисяч пацієнтів уже отримали е-рецепти на антибіотики та понад 7 тисяч пацієнтів – на препарати знеболення.**

#### **Архівні матеріали:**

- 1) Комунікаційні матеріали “Е-рецепт антибіотики”:
  -  Електронний рецепт антибіотики: комунікаційна рамка (перехідний період)
- 2) Комунікаційна рамка:  Рамка: впровадження ЕР на наркотики